

forum
syd

Mer demokrati. Mindre fattigdom.

2008

A WORLD OF FRIENDS, SWEDEN ■ ADOPTIONSCENTRUM ■ AFRIKAGRUPPERNA ■ AFRIKANSKA LÄKARFÖRBUNDET I SKANDINAVIEN ■ AFROSVENSKARNAS RIKSFÖRBUND ■ AFS INTERKULTURELL UTBILDNING ■ ALVOM ■ AMAZONASFÖRENINGEN I HÄRRYDA ■ ARTISTER FÖR FRED ■ ATTAC SVERIGE ■ BARNFONDEN INSAMLINGSTIFTELSE ■ BHARAT INDIEN-BISTÅND ■ BIBLIOTEKSTÖD TILL NICARAGUA ■ BISTÅNDSFÖRENINGEN SRI LANKAS BARN VÄNNER ■ BONDED LABOUR LIBERATION FRONT ■ BRODERSKAPSRÖRELSEN - SVERIGES KRISTNA SOCIALDEMOKRATER ■ CARITAS SVERIGE ■ CENTERKVINNORNA ■ CENTERPARTIETS INTERNATIONELLA STIFTELSE ■ CENTERPARTIETS UNGDOMSFÖRBUND - CUF ■ CENTRUM FÖR INTERNATIONELLA UNGDOMSUTBYTE CIU ■ CETAL-STUDIE OCH ARBETSCENTRET LATINAMERIKA ■ CIVIS ■ CLOWNER UTAN GRÄNSER ■ COLCHAJ NAC LUUM ■ DARYEEL ASSOCIATION ■ DIAKONIA ■ EDUARDO MADARIAGA, FÖRENINGEN ■ ERIKSHJÄLPEN ■ ESUL, STIFTELSEN ■ FAIRTRADE CENTER ■ FARMACEUTER UTAN GRÄNSER ■ FATIMA UNIONEN ■ FILMCENTRUM SYD ■ FJÄRDE VÄRLDEN ■ FRAMTIDSDJORDEN ■ FÄLTBIOLOGERNA ■ FÄRNEBO FOLKHÖGSKOLA ■ FÖRENINGEN FÖR REHABILITERING I U-LÄNDER ■ FÖRENINGEN FÖR URBAN UTVECKLING I ÖSTAFRIKA ■ FÖRENINGEN FÖR UTVECKLINGSPÅR ■ FÖRENINGEN BRON, EKONOMISK FÖRENING ■ FÖRENINGEN SUS-KVINNOFÖRENING I BANGLADESH ■ FÖRENINGEN VÄSTSAHARA ■ GAMBIAGRUPPERNA ■ GHANA UNION I STORSTOCKHOLM ■ GHANA UNION, UMEÅ ■ GLOBAL UTVECKLING ■ GÖTEBORGSINITIATIVET ■ HAND IN HAND SWEDEN ■ HIIRAA REHABILITATION AND DEVELOPMENT ORGANISATION ■ HORN AFRICA DEVELOPMENT ASSOCIATION SPÅNGA ■ HÄRNÖSANDS FOLKHÖGSKOLA ■ IMMIGRANTERNAS RIKSFÖRBUND ■ INDIVIDUELL MÄNNISKOHJÄLP - IM ■ INGENJÖRER OCH NATURVETARE UTAN GRÄNSER ■ INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET FÖR FRED & FRIHET - IKFF ■ INTERNATIONELLA ARBETSLAG - IAL ■ INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET ■ INTERNATIONELLA KVINNOFÖRENINGEN I UMEÅ ■ INTERNATIONELLT KULTURUTBYTE - IKU ■ IOGT-NTO - RÖRELSEN ■ IRANSK-SVENSKA SOLIDARITETSFÖRENINGEN ■ ISLAMIC RELIEF ■ JIDCA - JÄMTLANDSGRUPPEN FÖR INTERNATIONELLT SAMARBETE ■ KALMAR WALDORFSKOLA, STIFTELSEN ■ KARAGWEFÖRENINGEN ■ KARIBU ■ KFUK-KFUMS RIKSFÖRBUND ■ KIDS FUTURE ■ KOMAK ■ KOMMUNIKATION UTAN GRÄNSER ■ KOOPERATION UTAN GRÄNSER ■ KOOPERATIVET BRON, EKONOMISK FÖRENING ■ KRISTDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖRBUNDET - KDU ■ KRISTNA FREDSRÖRELSEN ■ KURDISTAN SOLIDARITY ■ KVINNOR FÖR FRED ■ KVINNOR I SAMVERKAN ■ KYRKORNAS EU-KONTOR ■ LANDSRÅDET FÖR SVERIGES UNGDOMSORGANISATIONER - LSU ■ LATINAMERIKAKOMMITTÉN I JÖNKÖPING ■ LATINAMERIKANS KOOPERATIONSFÖRENINGEN ■ LIBERIA DUJAR ASSOCIATION - SWEDEN ■ LIDKÖPINGS U-LANDSFÖRENING ■ LIONS CLUB INTERNATIONEL ■ LITTERATURSAMFUNDET KAMBODJA-SVERIGE ■ LÄRANDE UTAN GRÄNSER ■ MILJÖBIBLIOTEKET I LUND ■ MILJÖFÖRBUNDET JORDENS VÄNNER ■ MULLSJÖ FOLKHÖGSKOLA ■ MWALIMO IT-CENTER ■ NAWAWI HJÄLPFÖRENING ■ NORDENS BISKOPS ARNÖ, STIFTELSEN ■ NORDISKA ARBETSGRUPPEN FÖR INTERNATIONELLA AMNINGSFRÅGOR - NAFIA ■ ORDFRONT, FÖRENINGEN ■ PAKKAM GROUP SWEDEN ■ PALESTINAGRUPPERNA I SVERIGE ■ PALMERAS VÄNNER, FÖRENINGEN ■ PAN ASIA COOPERATION SOCIETY ■ PBI SVERIGE ■ PEACE QUEST ■ PEACE QUEST INTERNATIONAL ■ PERUKOMMITTÉN FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER ■ PITEÅ UONG-BI VÄNSKAPSFÖRENING ■ PLAN SVERIGE ■ PMU-INTERLIFE (PINGSTMISSIONENS UTVECKLINGSSAMARBETE) ■ PRAKTISK SOLIDARITET ■ RIKSFÖRBUNDET FÖR SEXUELLT LIKABERÄTTIGANDE - RFSL ■ RIKSFÖRBUNDET FÖR SEXUELL UPPLYSNING - RFSU ■ RIKSKRIS ■ ROTARYS LÄKARBANK, STIFTELSEN ■ RYSKA RIKSFÖRBUNDET I SVERIGE ■ RÄDDA BARNEN ■ RÖDA KORSETTS UNGDOMSFÖRBUND ■ SAFINA ■ SALVADORANSKA RIKSFÖRBUNDET, AMOAR ■ SAMERÅDET ■ SELF MANAGEMENT - ORGANISATIONEN FÖR NY-KOOPERATION I U-LAND ■ SENSUS STUDIEFÖRBUND ■ SERBISKA UNGDOMSFÖRBUNDET ■ SHANTI ■ SOCIAL EKONOMI I ROSLAGEN ■ SOFIA ■ SOMALI INTELLEKTUELL BANADIR FÖRENING ■ SOMALI WELFARE SOCIETY ■ SOMALIA INTERNATIONAL REHABILITATION CENTER ■ SOMALILAND DEVELOPMENT ASSOCIATION ■ SOMALILAND NORDIC RELIEF ■ SOMALISKA FLYKTINGFÖRENINGEN ■ SOMALISKA RIKSFÖRBUNDET I SVERIGE ■ SOS-BARNBYAR ■ STIFTELSEN COGITO ■ STOCKHOLMS ARMENISKA HJÄLPFÖRENING ■ STOCKHOLMS FN-FÖRENING ■ STUDIEFRÄMJANDET ■ STÖDFÖRENINGEN FÖR OLOF PALMES BARN-SJUKHUS ■ STÖDFÖRENINGEN FÖR MARTASKOLAN ■ SUDANESISKA FÖRENINGEN I UPPSALA ■ SUDANESISKA INTERNATIONELLA FÖRENINGEN ■ SVALORNA - INDIEN-BANGLADESHSEKTIONEN ■ SVALORNA LATINAMERIKA ■ SWEDLANKA ■ SVENSK FLYKTINGHJÄLP ■ SVENSK HIV & AIDS INFO ■ SVENSKA AFGHANISTANKOMMITTÉN ■ SVENSKA ARALSJÖSÄLLSKAPET ■ SVENSKA BAHÁ'Í-SAMFUNDET ■ SVENSKA BAPTISTERNAS UNGDOMSFÖRBUND ■ SVENSKA BAPTISTSAMFUNDET ■ SVENSKA EKODEMIKER ■ SVENSKA FN-FÖRBUNDET ■ SVENSKA FRED- & SKILJEDOMSFÖRENINGEN ■ SVENSKA HANDIKAPPORGANISATIONERS INTERNATIONELLA BISTÅNDSFÖRENING - SHIA ■ SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN ■ SVENSKA MISSIONSKYRKANS UNGDOM ■ SVENSKA MOUNT ELGONFÖRENINGEN ■ SVENSKA SCOUTFÖRBUNDET ■ SVENSKA SCOUTRÅDET ■ SVENSKA UNIFEM-KOMMITTÉN ■ SVENSK-ERITREANSKT FORUM FÖR UTVECKLINGSSAMARBETE ■ SVENSK-GAMBIANSKA FÖRENINGEN ■ SVENSK-LITAUISKA RIKSFÖRENINGEN ■ SVENSKT INTERNATIONELLT LIBERALT CENTRUM - SILC ■ SVENSK-TANZANISKA FÖRENINGEN ■ SVENSK-TIBETANSKA SKOL- & KULTURFÖRENINGEN ■ SVENSK-UKRAINSKA FÖRENINGEN I BLEKINGE ■ SVENSK-ZAMBISKA FÖRENINGEN ■ SVERIGE NAMIBIA FÖRENINGEN ■ SVERIGE-DOMINICA VÄNSKAPSFÖRENINGEN ■ SVERIGE-NEPAL FÖRENINGEN ■ SVERIGES RIKSIDROTTSFÖRBUND ■ SYRIANSKA HJÄLPFONDEN ■ TOGETHER FOR PROGRESS ■ TOGO KOMMITTÉN FÖR DEMOKRATIS ÖVERLEVAD ■ TWIGA ■ UNGA FÖR INTEGRATION ■ UNGA ÖRNAR RIKSFÖRBUNDET ■ UNICEF SVERIGE ■ UNITED AFRICA RIKSFÖRBUNDET ■ UTBILDNING FÖR BISTÅNDSVERKSAMHET - UBV ■ VI PLANTERAR TRÄD, INSAMLINGSTIFTELSEN ■ VISION FOR ALL ■ VOLUNTEERS FOR HOMELESS INTERNATIONAL-SWEDEN ■ VÄNORTSFÖRENINGEN ESKILTUNA-USANGI ■ VÄNORTSFÖRENINGEN JÖNKÖPING-BANGLADESH ■ VÄNORTSFÖRENINGEN SALA-PAO ■ VÄNORTSFÖRENINGEN STRÄNGNÄS-SIMANJIRO-LOIBOR ■ VÄNSKAPSFÖRBUNDET SVERIGE-NICARAGUA ■ VÄNSKAPSFÖRENINGEN SVERIGE-GUINEA BISSAU ■ VÄNSKAPSFÖRENINGEN SVERIGE-URUGUAY ■ VÄNSTERNAS INTERNATIONELLA FORUM ■ VÄRLDSBUTIKERNA FÖR RÄTTVIS HANDEL ■ VÄRLDSNATURFONDEN ■ YARI - IRANSKA UNGDOMS-HJÄLPFÖRENINGEN ■ YRKESFÖRENINGEN MILJÖ OCH HÄLSA ■ ZAMBIAN AGRICULTURAL SMALL SCALE PROJECT ■ ÄLDRE FÖR ÄLDRE

Forum Syd är en demokrati- och rättighetsorganisation. Vi har över 200 svenska medlemsorganisationer och samarbetar med tusentals organisationer och nätverk världen över.

Verksamhetsidé
Organisationer i samverkan för global rättvisa.

Vision
Vi verkar för en rättvis och hållbar global utveckling, baserad på alla människors lika värde och rätt till rimliga levnadsvillkor, liksom en hållbar användning av jordens resurser.

Mission
Vi arbetar för att det civila samhället i Sverige och i övriga världen får en starkare roll i arbetet för global rättvisa och hållbar utveckling.

Nya medlemsorganisationer 2008

AFARVÄNNER I SVERIGE ■ AFRICAN CARE & SCHOOL ■ ALBINS FOLKHÖGSKOLA ■ ARKITEKTER UTAN GRÄNSER - SVERIGE ■ CINEMAFRICA ■ ECPAT SVERIGE ■ FÖRENINGEN GRUNDEN ■ STUDIEFÖRBUNDET VUXENSKOLAN.

10

Utveckling

- 11 Förändring är det viktigaste
- 12 När bistånd gör nytta

14

Demokrati och rättigheter

- 6 Forum Syd – en demokrati och rättighetsorganisation
- 14 Demokrati avgörande för utveckling
- 16 Rättigheter i praktiken

20

Civila samhället

- 8 Ökad samverkan i Afrika
- 20 Civilsamhället under hårt tryck i Nicaragua
- 22 Unga som förändringskraft på Balkan

5 Rättigheter för världens fattiga ställs på sin spets

18 Forum Syd i världen

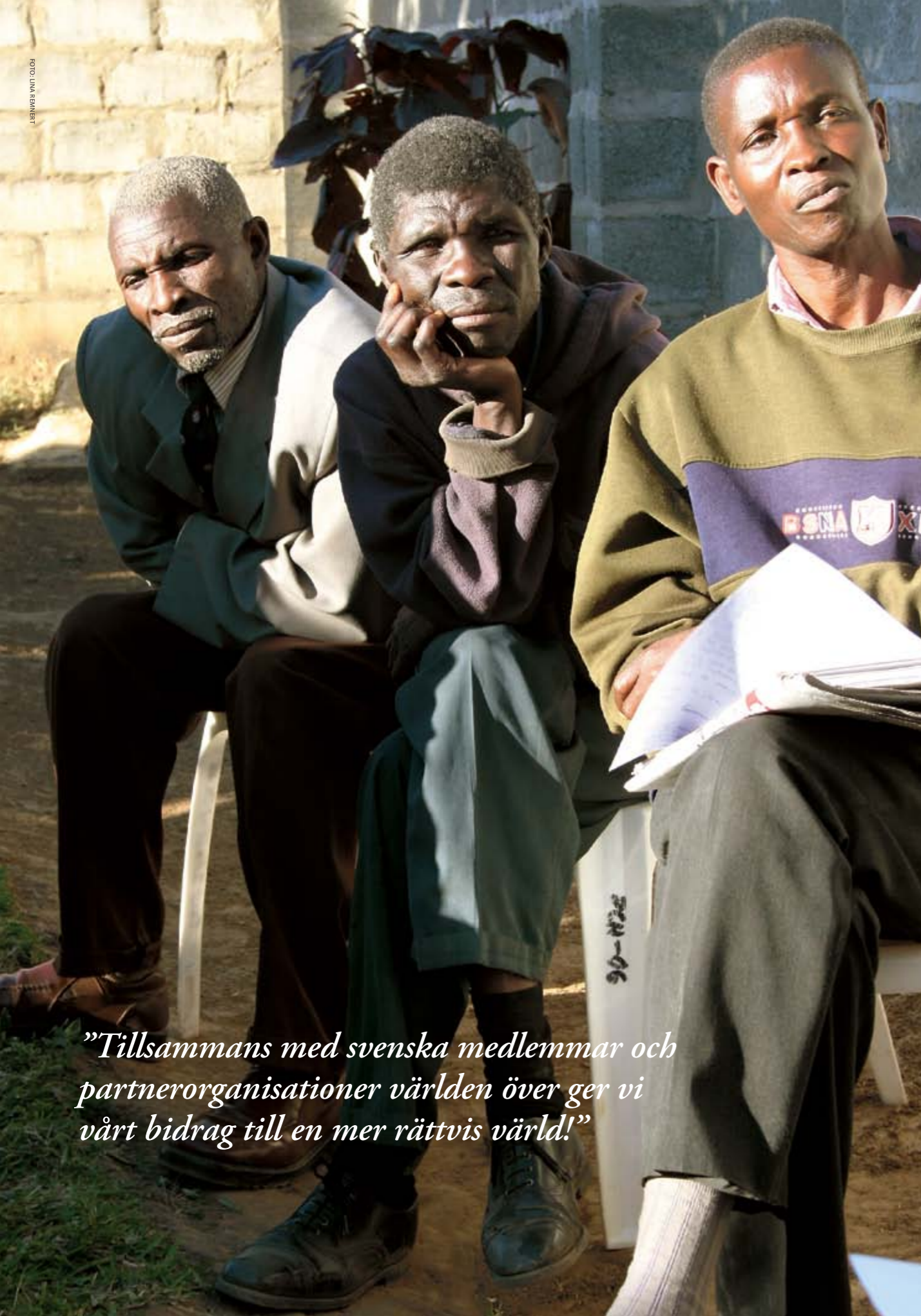
24 Årsredovisning

34 Forum Syds förtroendevalda

Omslagsbild: Rot Samposh är ledare för en lokal fiskeorganisation i Battambangprovinsen i norra Kambodja. De arbetar för bättre fiskevillkor med stöd av organisationen FACT, en av Forum Syds partnerorganisationer i Kambodja. Bilden är tagen av Lina Remmert.

Redaktörer: Yhwa Lind och Lina Remmert
Layout: Norbert Tamas
Tryckeri: Fält&Hässler
© Forum Syd

”Tillsammans med svenska medlemmar och partnerorganisationer världen över ger vi vårt bidrag till en mer rättvis värld!”

Joe Frans ordförande
Inger Björk generalsekreterare

Rättigheter för världens fattiga ställs på sin spets

2008 var året då världen ställdes inför en finanskris som allt snabbare fördjupades. Tillsammans med klimatkrisen och kris för vatten- och livsmedelsförsörjningen försämrades livsvillkoren och framtidsutsikterna för de mest utsatta och marginaliserade radikalt.

Att klara FN:s millenniemål blir en enorm utmaning till följd av utvecklingen under 2008. Mellan 130–155 miljoner människor föll ner under fattigdomsstreetet och under 2009 beräknas ytterligare 50 miljoner människor tvingas leva under två dollar per dag. En stor omställning måste ske, både vad gäller energianvändning och industri- och infrastruktur, särskilt i den rikare delen av världen. Det kräver svåra politiska beslut av världens ledare. Men de stora systemskiptena som måste till kräver också att folkrörelser över hela världen driver på en sådan förändring och står upp för utveckling av rättigheter och demokrati.

Många organisationer och nätverk som arbetar för demokratisering och rättigheter världen över utmanas och ifrågasätts, på många håll med direkt och tyvärr våldsamt motstånd. Under året uppstod exempelvis en allvarlig situation då några av Forum Syds samarbetsorganisationer i Nicaragua anklagades för korruption och i Etiopien antogs en lag som försvårar för organisationer som jobbar med mänskliga rättigheter att verka.

Framöver kommer vi att följa utvecklingen av de sköra men ännu unga demokratier som vuxit fram i Latinamerika, Afrika och Asien. En intressant utveckling av det civila sam-

hället sker på många håll, flera marginaliserade och diskriminerade grupper organiserar sig och ett gemensamt rättighetstänkande växer fram.

Under 2008 anordnades en rad dialogmöten för Forum Syds medlemmar med fokus på en ny civilsamhällspolicy och regionstrategier för Afrika, Asien, Europa och Latinamerika. På medlemsmötet i november diskuterades förslag till nya strategier från Sida och UD kring civilsamhällets roll och vad vi tillsammans kan göra för att påverka innehållet i dem. Utvecklingen av biståndet i världen, som finns inom Parisdeklarationen är ett stort och viktigt område och Forum Syd bevakade Accra-toppmötena kring dessa frågor. Under året lanserade vi också två skrifter om demokrati: Förverkliga demokrati och skapa rättvisa och Minska fattigdomen med ungas inflytande.

I det fortsatta arbetet för rättigheter och demokratiutveckling ser vi stora utmaningar för det civila samhället. Tillsammans med våra medlemsorganisationer och med partnerorganisationer världen över tar vi oss an förändringar och utmaningar och ger vårt bidrag till en mer rättvis värld!

Joe Frans ordförande
Inger Björk generalsekreterare

Forum Syd – en demokrati och rättighetsorganisation

Tillsammans med över 200 svenska medlemsorganisationer och tusentals organisationer och nätverk världen över arbetar vi med demokratiutveckling och mänskliga rättigheter. Målet är att bygga starka civila samhällen där makten delas av många och resurserna fördelas rättvist. Människor ska ha möjlighet att själva förändra sina liv, påverka sina länders utveckling och tillsammans utrota fattigdomen.

Fyra verksamhetsområden

- Vi jobbar aktivt med opinionsbildning i frågor som handlar om världshandel, biståndspolitik, skuldfrågor, folkrörelsebiståndet och civilsamhällets roll.
- Vi är en biståndsaktör i syd och öst och driver utvecklingsprogram i samarbete med andra organisationer, med fokus på demokrati och rättigheter.
- Vi förmedlar och kvalitetssäkrar bidrag till svenska organisationer som bedriver utvecklingssamarbete i världen och till information om globala frågor i Sverige.
- Vi bygger kapacitet genom kurser, seminarier, erfarenhetsutbyten och nätverksträffar över hela världen.

Året i siffror

Några siffror som speglar Forum Syds verksamhet 2008

- Runt om i världen pågick 400 projekt som fått stöd genom Forum Syd.
- Forum Syd skickade ut 24 pressmeddelanden som lästes drygt 17 000 gånger av journalister. En handfull debattartiklar undertecknades och Forum Syd omnämndes i ungefär 300 artiklar och nyhetsinslag i svenska och utländska tidningar, radio och TV.
- Forum Syd fick åtta nya medlemmar och har nu 205 medlemsorganisationer.
- Under 2008 arrangerade Forum Syd 44 öppna kurser och seminarier med drygt 848 deltagare från 297 olika organisationer. Utöver dessa arrangerades cirka 40 tematiskt eller geografiskt riktade seminarier och erfarenhetsutbyten. Vid dessa tillfällen deltog sammanlagt 1 255 personer.

FOTO: MAGDA BRATTEMARK

Vi är många

Forum Syd är en plattform för små och stora organisationer, folkrörelser och nätverk som har ett gemensamt mål, att minska fattigdomen. Här finns utrymme för att utbyta erfarenheter, utveckla nya metoder för bistånd och samarbete för bättre resultat. Vi erbjuder bland annat kurser, seminarier och metoder för förändring.

Vi har över 200 svenska medlemsorganisationer och tusentals samarbetspartners över hela världen. Det ger oss en stark röst i debatten som vi använder för att påverka politiken i EU, FN, Världsbanken och Internationella Valutafonden IMF.

Tusentals utländska organisationer och nätverk

Vi samarbetar med tusentals organisationer och nätverk, både lokala och nationella, över hela världen. I projekten är ofta både svenska och utländska aktörer engagerade. Vårt huvudkontor ligger i Stockholm och vi har regionkontor i Afrika, Sydostasien, Latinamerika och Europa.

Några röster om Forum Syds verksamhet 2008

FOTO: Ulf ISAKSON

”Seminarieret var konkret och gav mig en helt annan tydlighet i frågorna.”

Joel Hjalmarsson efter Forum Syds seminarium Finanskris! Lågkonjunktur! som hölls på arrangemanget Schysst Jul i december.

”Med gemensam kraft kan vi minska hivspridningen i Zambia. Genom att unga och gamla får ökad kunskap vet de också hur man skyddar sig och hur man ska agera.”

FOTO: LINA BENNERT

Marjory Kuanda, aktiv i organisationen TALC som ingår i Forum Syds Hiv- och aidsprogram i Zambia.

Vi behöver ditt stöd!

Världen över kämpar människor för demokrati och mänskliga rättigheter, för yttrandefrihet och möjlighet att organisera sig. De kämpar för att alla ska kunna få samma möjligheter oavsett ursprung, kön eller hudfärg. De slåss för sin frihet och för en framtid utan förtryck och fattigdom. Det arbetet vill vi fortsätta att stödja. Forum Syd har ett 90-konto som kontrolleras av Stiftelsen för Insamlingskontroll. Det ger dig som givare en trygghet att gåvan används på rätt sätt.

Läs mer om vårt arbete på www.forumsyd.org.

Plusgiro 90 01 44-7 Bankgiro 900-1447

FOTO: YLVA ERNSTROM

Ökad samverkan i Afrika

En ny strategi för Afrikaverksamheten, juridiskt stöd för hivpositiva och satsning på lokal personal. Det är några av händelserna under 2008 som symboliserar ett förändrat arbete i Afrika.

En förändrad värld kräver förändrade arbetsätt. Under 2008 avslutades arbetet med att ta fram en regional strategi för arbetet i Afrika år 2009–2015. Tillsammans med ett flertal medlemsorganisationer har Forum Syd gjort ett omfattande arbete för att analysera hur organisationen ska arbeta och vilka mål vi ska ha för verksamheten.

Afrikastrategin anger att Forum Syd ska fungera som en stark medlemsorganisation med ett tydligt mervärde för de svenska medlemmarna och deras partners i Afrika. Fokus för Afrikaarbetet blir att stärka marginaliserade grupper genom att arbeta för ökat deltagande, integration och icke-diskriminering.

Andra mål i strategin handlar om att etablera långsiktiga och strategiska partnerskap med 25 afrikanska organisationer till år 2015 och att öka de externa anslagen till verksamheten.

Lokal personal skapar långsiktighet

Forum Syd har under året arbetat för att stärka integrationen mellan olika program och den projektverksamhet som bedrivs av svenska och lokala organisationer.

– Vi har tagit ett tydligt grepp för att integrera olika verksamheter. Det kommer att innebära en ökad effektivitet och tydlighet framöver, säger Anna Rambe, programhandläggare på Forum Syd.

Som ett led i samordningsarbetet har kontoret i Zambia anställt en projektstödshandläggare. Forum Syd har tidigare enbart haft projektstödshandläggare i Sverige, men med handläggare på regionkontoren ökar möjligheten till en effektiv uppföljning och kontakt med lokala organisationer. Handläggaren har under året besökt alla partnerorganisa-

tioner i Zambia, Zimbabwe och Sydafrika för att bedöma deras finansiella system och ge dem stöd och rådgivning. Under 2009 kommer fler projektstödshandläggare att anställas ute på regionkontoren.

Ett annat viktigt förändringsarbete har varit processen att gå från svenska biståndsarbetare till att anställa mer lokal personal.

– Att ha svenska volontärer i fält har varit en viktig uppgift för svenskt bistånd och en viktig grundpelare i utvecklingsarbetet. Men nu ser vi att det arbete som tidigare utförts av svenskar kan ersättas av kvalificerad personal på plats. Det skapar också en tydligare långsiktighet i arbetet, säger Gunnar Kraft, regionchef i Afrika.

Gemensamma initiativ för organisationer i Kenya

Samverkan med andra organisationer och strategiska aktörer är viktigt för en hållbar utveckling i Afrika. Det är en av anledningarna till att Forum Syd nu etablerat sitt nya regionkontor i Nairobi, Kenya. Regionkontoret invigdes i december 2008 med gäster från Forum Syds styrelse, medlemsorganisationer, kenyanska organisationer och andra gäster.

På regionkontoret kommer man att sträva efter att underlätta samordningen mellan svenska organisationer i Kenya. Ett första gemensamt initiativ kom i december då man anordnade ett stort regionalt möte i Nairobi med svenska och lokala aktörer kring Parisdeklarationen och dess konsekvenser för organisationer och deras partners.

– Konferensen var ett viktigt tillfälle för organisationer som är verksamma i Tanzania, Kenya, Uganda och Zambia att få kunskap om Parisdeklarationen. Det var också ett viktigt

I januari invigdes det nya kontoret i Dar es Salaam, Tanzania med musikunderhållning och inbjudna gäster. Beck Banda och Viviane Sakanga deltog i en utbildning om hiv/aids och rättigheter i juni i Lusaka, Zambia.

erfarenhetsutbyte kring de processer som pågår i respektive land, säger Gunnar Kraft.

Centrum för svenska organisationer

Forum Syd har funnits på plats i Tanzania sedan 1982. Arbetet har bland annat handlat om att stärka det civila samhället genom biståndsarbetare och finansiellt stöd till andra svenska organisationers utvecklingsamarbete. Kontoret i Tanzania har nu blivit ett gemensamt centrum för flera organisationer och Forum Syd delar nu lokaler med medlemsorganisationerna IOGT-NTO och RFSU. En officiell invigning hölls i januari 2009 med partners och kollegor från olika organisationer i Tanzania.

Under 2008 påbörjade Forum Syd också ett partnerskap med MS-TCDC Training Centre i Arusha. Samarbetet syftar till att stärka medborgarnas möjligheter att påverka och göra sin röst hörd i lokala och politiska frågor.

Stärkt arbete kring hiv och aids

Under 2008 stärkte Forum Syd sin verksamhet i Botswana. Inom hiv/aids-programmet har man stärkt samordningen av programmet och kapaciteten tillsammans med de fyra paraplyorganisationer man arbetar med. Det har skett genom seminarier, workshops och utbildning. Ett positivt exempel är organisationen BONELA som genom juridiskt stöd hjälper personer som blivit uppsagda på grund av att de är hiv-positiva. Flera av dessa fall gick till högsta domstolen och har fått mycket uppmärksamhet i media.

I Zambia arbetar Forum Syd tillsammans med fyra nätverksorganisationer som företräder olika marginaliserade

grupper; ungdomar, kvinnor, personer med funktionshinder och personer som lever med hiv och aids. En viktig del i arbetet är att öka medvetenheten om hiv och aids. Det görs bland annat genom utbildningar.

– Seminariet har gett oss nya kunskaper som vi kommer att ha nytta av i vårt påverkansarbete, säger Beck Banda från organisationen Forum for Youth Organizations in Zambia. Han deltog på en utbildning om hiv/aids och mänskliga rättigheter som Forum Syd anordnade i juni.

Projekt och programsamverkan i Afrika

Under 2008 förmedlade Forum Syd Sidastöd till 102 svenska organisationer som samarbetar med organisationer i Afrika. Några exempel på organisationer är Kristdemokratiska Ungdomsförbundet, Svensk-Zambiska föreningen och Studieförbundet Vuxenskolan.

Forum Syd bedrev två hiv- och aidsprogram i Afrika 2008. Två pilotprogram startade med fokus på lokal demokrati samt sexuella och reproduktiva rättigheter.

Förändring är det viktigaste

Att planera, följa upp och utvärdera resultat handlar om att få svar på frågor som: Vad vill målgruppen? Vad är utgångsläget och vad ska uppnås? Vad har gjorts och vilken förändring har det lett till? Svaren på frågorna hjälper organisationer som bedriver utvecklingsarbete att avgöra om arbetet går åt rätt håll och hur det kan utvecklas.

Genom att följa upp det vi gör får vi svar på vilka mål, vägar och verktyg som bäst lämpar sig för utvecklingsarbetet. På så sätt går det att dra nytta av erfarenheter för att förbättra verksamheten och utveckla organisationen. Det handlar om att lära av både det lyckade och misslyckade och att fokusera på själva förändringen som utvecklingsarbetet leder till. Resultatuppföljning är ett allt viktigare arbetsområde för svenska organisationer och deras partners. Kraven på att kunna visa resultat har höjts från bidragsgivare, medlemmar, granskande parter och den svenska allmänheten.

– De insatser vi gör eller stödjer ska leda till en reell förändring i beteende eller relationer i samhället, säger Christian Isaksson, ansvarig för metodfrågor kring planering, uppföljning och utvärdering på Forum Syd.

Organisationsutveckling centralt för demokrati

Att bidra till förändring är en av de viktigaste drivkrafterna för organisationer inom utvecklingsarbetet. För att lyckas med det måste man också vara öppen för utveckling av den egna organisationen, till exempel genom att stärka den interna demokratin.

– I biståndet strävar vi efter att partnerskapet mellan en svensk organisation och en organisation i syd eller öst ska bli mer jämlikt och det handlar om utveckling av organisationen i sig, säger Sigrid Bergfeldt, ansvarig för metodfrågor kring organisationsutveckling, planering och uppföljning på Forum Syd.

Stärkta kunskaper om rättigheter

För att åstadkomma förändring måste organisationer också jobba aktivt med att stärka människors kunskaper om sina rättigheter och hur de kan utkräva dem.

– Vårt övergripande mål är att fattiga kvinnor och män ska få sina rättigheter tillgodosedda. För oss är PME en metod för att arbeta rättighetsbaserat, säger Sigrid Bergfeldt.

Under 2008 har bland annat Forum Syds program i Tanzania, Zambia och Vitryssland utvärderats. Några av resultaten i utvärderingarna visar att kvinnor i Zambia och Tanzania tar mer plats och lyfter ämnen i offentliga sammanhang. I Vitryssland syns funktionshindrade i samhället på ett mer självklart sätt.

”Genom nätverket för Lahufolk i Thailand har vi fått ökat förtroende hos myndigheterna, invånarna känner att de får bättre livskvalitet och vi har fått tillgång till utbildning i flera byar som saknar skolor. Genom stöd från vår svenska samarbetspartner Kids Future har vi kunnat utveckla organisationen och få den registrerad. Det har bidragit till många förbättringar.”

*Sila Jahae,
talesperson för The Development Quality of life Labu Association.*

Fakta PME

Arbetet med att planera, följa upp och utvärdera förkortas ofta PME (planning, monitoring and evaluation). Forum Syd använder framförallt metoderna LFA (Logical framework approach), Outcome Mapping och Most Significant Change.

>> Läs mer om metoderna på www.forumsyd.org

Utveckla organisationen och skapa förändring

Under 2008 gav Forum Syd ut en skrift om organisationsutveckling. Sidans tidning Omvärlden skrev i nr 5/2008:

”Utmärkt att det finns en översikt och beskrivning av flera analysinstrument. Detta gör att både nybörjare, som får ny kunskap, och gamla organisationsrivar, som får en påminnelse om olika analysvarianter, kan få stöd i sitt arbete med organisationsutveckling.”

FOTO: LIF ERSKÖN

Kenneth Hermele är ekonom och verksam på Forum Syds Enhet för globala utvecklingsfrågor.

När bistånd gör nytta

Biståndet behövs som mest där förutsättningarna för att det ska bli effektivt är som sämst. Det är biståndets dilemma. Nu ser allt fler ekonomer att bistånd istället kan vara en kraft som förebygger framtida behov.

Det finns ett dilemma med bistånd. Där behoven av hjälp är som störst, där är förmågan att tillgodogöra sig stöd som minst. Men välskötta länder, där bistånd enkelt kan göra nytta, har inte behov av lika mycket stöd. Ska bistånd då gå till länder som har svårt att dra nytta av det? Eller till länder som klarar sig hyfsat ändå?

Det finns flera lösningar på detta dilemma. Bistånd kan ges via små organisationer och lokala aktörer, som kan kontrollera att pengarna verkligen kommer fram trots korrup­tion och inkompetens i samhället i stort. Det är här folkrörelser blir viktiga aktörer, både som mottagare och förmedlare av bistånd. En annan väg är att öronmärka bistånd så att det kommer till den önskvärda användningen, inte till vapen och utländska bankkonton utan till utbildning, hälsovård, vägar och elektricitet. Då kan bistånd fungera även i korrupta länder, om man bara har kontroll över pengarna.

Framtida behov kan förebyggas

Ett helt annat sätt att tackla biståndets dilemma dominerade under 1980- och 1990-talens nyliberala väg. Då krävde givarna att mottagarna skulle föra en bestämd övergripande ekonomisk politik med avreglering, fria finansmarknader och privatisering som mantra. Den utvägen är nu diskrediterad, det var just sådan nyliberal politik som bidrog till att göra fattiga länder sårbara och utsatta för globala spekulativa kapitalflöden och prisfall, lika tydligt under den ostasiatiska finanskrisen för tio år sedan som idag.

De erfarenheterna kan ge biståndet en ny roll. Allt fler ekonomer ser nu bistånd som en kraft som kan förebygga framtida behov snarare än som en lösning på behov som redan uppstått. Det handlar om att stärka länders motståndskraft mot förutsebara problem, det kan vara allt från naturkatastrofer till drastiskt fallande exportinkomster eller

uteblivna överföringar från migrantarbetare. Mer bistånd till länder som man vet kommer att drabbas av svårigheter är väl använt bistånd, det minskar behoven när väl katastroferna drabbar.

Biståndet bör även motverka de ekonomiska konjunkturörelserna, inte följa med dem. Idag ökar faktiskt biståndet när det går bra för länderna, och minskar när länder får problem, det rör sig pro-cykliskt och förstärker svängningarna. Men bistånd bör verka kontra-cykliskt, det vill säga öka i nedgång och minska i medgång.

Biståndets effektivitet

I debatten ställs frågan om biståndets effektivitet oftast på ett enkelt sätt: ger det tillväxt eller ej? Frågan är inte lätt att svara på. Ungefär hälften av världens bistånd går till saker som inte kan förväntas ge tillväxt på kort sikt, som hälsovård, miljö, uppbyggande av institutioner och stärkande av mänskliga rättigheter. För den andra hälften av biståndet, som går till de producerande sektorerna, som jordbruk och industri, samt infrastruktur, är bilden svårtydd. En del studier pekar på att bistånd ger tillväxt medan andra landar i slutsatsen att det inte går att säga något säkert.

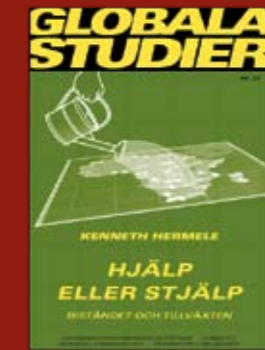
Biståndets dilemma

Kanske är detta helt enkelt en illustration av biståndets dilemma. Det ska inte gå till länder där nyttan enkelt kan mätas i ekonomisk tillväxt, utan just till länder där det behövs som mest, och där det därför är svårt att visa på resultat. Bistånd ska kanske vara en besvärlig verksamhet?

Men att bistånd är svårt svarar inte på frågan vilka krav det är rimligt att givarna ställer på mottagarna. Här har det skett en klar förskjutning från 1980- och 1990-talets vilja att fjärrstyra ländernas ekonomiska politik, till dagens mer begränsade krav på några nyckelområden. Det handlar huvudsakligen om respekt för mänskliga rättigheter, kamp mot korrup­tion och en politik som kommer de fattiga till del. Den hållningen – att allt inte är lika viktigt för att bekämpa fattigdomen – har blivit gemensam för givarsamfundet, i alla fall på pappret: I den så kallade Parisdeklarationen har givarna förbundit sig att anpassa sitt bistånd till mottagarnas prioriteringar, så länge de uppfyller ovanstående krav.

Det är en bra förskjutning, det finns inte längre bara en väg till utveckling, utan många.

Text: *Kenneth Hermele*

Skrifter om bistånd

Under 2008 gav Forum Syd ut tre Globala studier om bistånd. *Hjälp eller stjälp – Biståndet och tillväxten*, *EU – världens största biståndsgivare* och *Biståndets nya spelregler*.

Forum Syd gav också ut rapporten *Bistånd och demokrati – vem styr utvecklingen i fattiga länder?*

>>Läs mer och beställ dem på www.forumsyd.org

Parisdeklarationen om biståndseffektivitet

Ett bistånd som i första hand utgår ifrån mottagarländernas önskemål och med nya metoder för att se till så att pengarna verkligen går till att bekämpa fattigdomen. Det var budskapet när Parisdeklarationen undertecknades i mars 2005 av 35 biståndsgivande länder, 26 internationella organisationer och utvecklingsbanker samt 56 biståndsmottagande länder. Samarbetsländernas ägarskap är det centrala i Parisdeklarationen, som bland annat syftar till att samordna och harmonisera biståndet.

FOTO: MEIKER DAHLSTRAND

”Demokrati är inte något du kan vinna en gång för alla. Den måste återerövas gång på gång.”

*Ingvar Carlsson
Före detta socialdemokratisk statsminister,
under Forum Syds panelsamtal på Internationella demokratidagen.*

Demokrati avgörande för utveckling

Fler människor än någonsin lever i demokratiska länder. Trots det är medbestämmande och respekt för de mänskliga rättigheterna fortfarande en utopi för en stor del av jordens befolkning. Den 15 september 2008 firades FN:s första internationella demokratidag. Forum Syd uppmärksammade firandet genom att anordna Världsdemokratidagarna under två veckor. Under evenemanget hölls föreläsningar, panelsamtal och debatter om demokrati och utveckling.

– För många av oss i Sverige är demokrati en självklarhet. Men för de allra flesta i världen är det en utopi, konstaterade Forum Syds ordförande Joe Frans när han invigde Forum Syds demokrativeckor. Inledningseminariets panel bestod av tidigare statsministern Ingvar Carlsson, Forum Syds generalsekreterare Inger Björk och Karen Austen från Ungdomsstyrelsen. De enades om att det finns många stora utmaningar för en demokratisk utveckling.

– Demokratin har utvecklats positivt i femton år, men de senaste tre åren har vi sett en stagnation, sade Forum Syds generalsekreterare Inger Björk.

Ingvar Carlsson poängterade att demokratin måste visa att den klarar av att lösa människors vardagsproblem för att inte riskera att urholkas.

Kamp för demokrati i Vitryssland

I unga demokratier, som tidigare styrts som diktaturer återstår mycket för att skapa förtroende för demokratin och få folk att inse att deras röster betyder något. Det civila samhället spelar en viktig roll i fungerande demokratier, därför är det oroande att oberoende organisationer har svårt att

agera fritt i många länder. Inger Björk tar Vitryssland som exempel:

– Där är det nästan omöjligt att registrera en NGO i dag, vilket allvarligt påverkar det civila samhällets inflytande.

Under demokrativeckorna arbetade Forum Syd särskilt med att uppmärksamma situationen i Vitryssland, som brukar kallas Europas sista diktatur. Det civila samhället motarbetas, och ungas rättigheter är starkt begränsade.

Begränsad föreningsfrihet

– Mitt land är en demokrati enbart på papperet, konstaterar 21-åriga ”Laila”. Hon är engagerad i ett nätverk som arbetar för demokrati och rättigheter i Vitryssland. Nätverket är förbjudet av regimen och Laila riskerar fängelsestraff för sitt engagemang. Nätverket är en av flera vitryska organisationer som samarbetar med Forum Syd för att uppnå ökad demokrati i landet.

Arbetet för Vitryssland resulterade bland annat i seminarier och en debattartikel i Svenska Dagbladet.

FOTO: MEIKER DAHLSTRAND

Böcker om demokrati

Under 2008 har Forum Syd fortsatt sin utgivning av böcker i ämnen som berör utveckling. Två av årets titlar fokuserar på frågor som rör demokrati och medbestämmande:

Minska fattigdomen med ungas inflytande

Boken argumenterar för varför ungas inflytande är nödvändigt och hur organisationer i Sverige och i världen tillsammans kan bidra till att öka ungas deltagande och makt.

Förverkliga demokrati och skapa rättvisa

Boken visar på folkrörelsernas betydelse för att minska fattigdomen i världen.

Ny skrivelse för demokratibistånd

I september 2008 presenterade regeringen sin nya politik för demokratibistånd, ”Frihet från förtryck”. Den visar ett ökat fokus på de medborgerliga och politiska rättigheterna och civila samhällets viktiga roll lyfts fram.

– Mycket i skrivelsen är bra, det problematiska är det som inte nämns, sade Forum Syds metodchef Annica Holmberg i en kommentar. Hon efterlyste bland annat en diskussion om de sociala och ekonomiska förutsättningar som krävs för att fattiga män och kvinnor ska ha reella möjligheter att delta i förändringsarbetet. Även vikten av att det civila samhället tillåts vara självständigt måste poängteras, menar Forum Syd.

Några insatser för demokrati 2009

- Forum Syd arrangerar konferensen Hiv och demokratisering i samarbete med Uppsala universitet och Sida Civil Society Center.
- Vi medverkar på European Development Days, EU-kommissionens biståndsmässa som hålls i Stockholm med anledning av EU-ordförandeskapet.
- Vi deltar i referensgrupper till Sida, UD och EU kring demokratistöd och utveckling.
- Tillsammans med andra organisationer bedriver vi påverkansarbete gentemot EU kring finansiering av demokratibistånd.

Röster om demokrati – Vad är demokrati för dig?

Nyamko Sabuni
Integrations- och jämställdhetsminister
– För mig är demokrati en fråga om den enskilda människans möjlighet att påverka samhällsbeslut. En levande demokrati handlar om öppenhet och möten mellan människor. Demokrati är det enda styre som förenas med respekt för mänskliga rättigheter.

Leah Mitaba
från NGOCC, en kvinnonätverksorganisation i Zambia:
– Demokrati innebär ett transparent och öppet politiskt system. Ett samhälle där folk har verkliga rättigheter och alla får och kan uttrycka sig fritt. Man måste se demokrati som en process och inte som ett färdigt system.

Stefan Fölster
chefsekonom för Svenskt Näringsliv:
– Demokrati är ett av de mest framgångsrika sätten att fatta kollektiva beslut. Folk som lyckats införa demokrati har fått en utveckling av levnadsstandard, fred och mänskliga rättigheter.

I media

På FN:s Internationella demokratidag den 15 september 2008 publicerade Svenska Dagbladet en debattartikel där Forum Syds generalsekreterare Inger Björk uppmanade Sveriges regering att agera för att få EU-länderna att arbeta för demokrati i Vitryssland.

Samma dag publicerade Eskilstuna-Kuriren en debattartikel från Forum Syd om behovet av demokratistöd i Kamboja.

Rättigheter i praktiken

För att uppnå ett samhälle fritt från korruption och diskriminering krävs kunskap och påverkansarbete. I Kambodja och Thailand satsar organisationer på att öka människors kunskap om sina rättigheter och hur de kan göra för att utkräva dem.

– Genom att folk förstår sina rättigheter och engagerar sig i samhället, så blir påverkansarbetet mycket bättre, säger Rot Samposh. Hon är en av ledarna i byn Don Try som får stöd genom Forum Syds program för demokrati och mänskliga rättigheter i Kambodja.

I området runt Don Try i norra Kambodja bor 341 familjer, som alla lever av fiske och jordbruk. För tre år sedan startade de ett organiserat samarbete med stöd av FACT – Fisheries Action Coalition Team som ingår i Forum Syds program.

– Efter att vi börjat organisera oss är folk gladare och mer aktiva. Det illegala fisket har minskat och samarbetet med de lokala myndigheterna har förbättrats, berättar Sem Bo, som är en av byns aktivister.

Kamp om rätten till sjöar och mark

I området har det varit stora konflikter kring vem som har rätt att fiska i de olika sjöarna. Enligt fiskerilagen ligger rätten till fiske hos de familjer som bor runt sjöarna. Man har också rätt till mark för en hållbar försörjning. Men markägarna säljer ofta fiskerättigheterna till andra grupper. Det leder till att sjöarna blir överfiskade och naturresurserna för fiskesamhällena minskar. Processen för att kartlägga det land som tillhör de boende i området och att få ett godkännande från myndigheterna är lång och komplicerad.

Det kambodjanska samhället är hårt drabbat av korruption. Inom fiskerisektorn resulterar korruptionen i illegalt fiske, både när det gäller tillgång till fiskevattnen och användningen av olagliga fiskeredskap. De illegala fiskegrupperna mutar lokala myndigheter och polis för att få tillgång till bra fiskevattnen.

Aktivt påverkansarbete för rätten till fiske

– Genom att arbeta aktivt med myndigheterna kan vi nu kräva våra rättigheter. Under 2008 har det lett till flera stora framgångar, säger Sem Bo.

Folket i Don Try har, med stöd från FACT, organiserat sig och efter en lång process lyckats få rättsligt godkännande för sina landrättigheter från myndigheterna. Processen började med juridisk utbildning från FACT. Innan utbildningen kände människor i byn inte till sina lagliga rättigheter. Genom att satsa på utbildning kring påverkansarbete har man byggt upp ett etablerat nätverk av aktivister som arbetar för att förbättra kontakterna med myndigheterna. Bymedlemmar kan nu delta på kommunens möten och får möjlighet att yttra sig. I några fall har det lett till att kommunen agerat för att förbättra villkoren för fiskegrupperna.

– När jag började jobba med byarna var många rädda för att prata om problemen eftersom man var rädd för repressalier från myndigheterna, berättar Ek Chamroeun från FACT. Men nu känner de till sina rättigheter och hur de kan arbeta och har därmed blivit mycket modigare.

En viktig framgång för Don Trys befolkning under 2008 var att man fick tillbaka rätten till sju sjöar i området, till följd av framgångsrika påverkanskampanjer. Sjöarna, som tidigare övertagits av illegala grupper, har nu lämnats tillbaka och lokalbefolkningen har full tillgång till sjöarna.

Stärkta rättigheter för minoritetsfolk i Thailand

– Sedan vår organisation blev registrerad har vi fått ökat förtroende från myndigheterna, säger Sila Jahae. Han är talesperson för nätverket Lahu Association som arbetar för att stärka rättigheterna för Lahufolk i norra Thailand. De samarbetar med svenska Kids Future som får projektstöd genom Forum Syd.

Lahu är ett av nio minoritetsfolk i Thailand. De har låg utbildning, saknar eget skriftspråk och blir ofta dåligt behandlade av myndigheterna. Att utbilda människor i vilka rättigheter de har och att påverka myndigheterna är en viktig uppgift för nätverket.

En av frågorna nätverket arbetar med är möjligheten för fler att få id-kort. Att ha ett id-kort i Thailand öppnar många

På månadsmötet i byn Don Try i Kambodja diskuteras hur påverkansarbetet mot myndigheterna kan bli bättre.

möjligheter, som att kunna röra sig fritt inom fler områden och att kunna studera. I Silas by Ban Pong Hi har endast tre av 400 gått på universitetet.

– En av orsakerna till den låga utbildningsnivån är bristen på skolor, säger han. Lahunätverket arbetar aktivt för att myndigheterna ska möjliggöra undervisning. Ett av resultaten vi uppnått det senaste året är att det nu kommer lärare till fyra byar som inte har skola.

För Lahufolket är relationen med myndigheter ansträngd, men också med militären som ofta betar sig illa mot Lahu.

– För Lahu råder inte samma lagar som för andra thailändare, berättar Sila. De blir dåligt bemötta.

Han berättar om hur militärer kommer till folks hus utan tillstånd och tar allt de äger. Sila har själv på nära håll upplevt militärens hårda behandling då han påpekade att även militären måste följa lagen. Det ledde till att han kastades i ett hål i marken med en kedja runt foten. Där fick han ligga i tolv dagar. Händelsen gjorde honom ännu mer beslutsam om hur viktigt det är att arbeta för sina rättigheter.

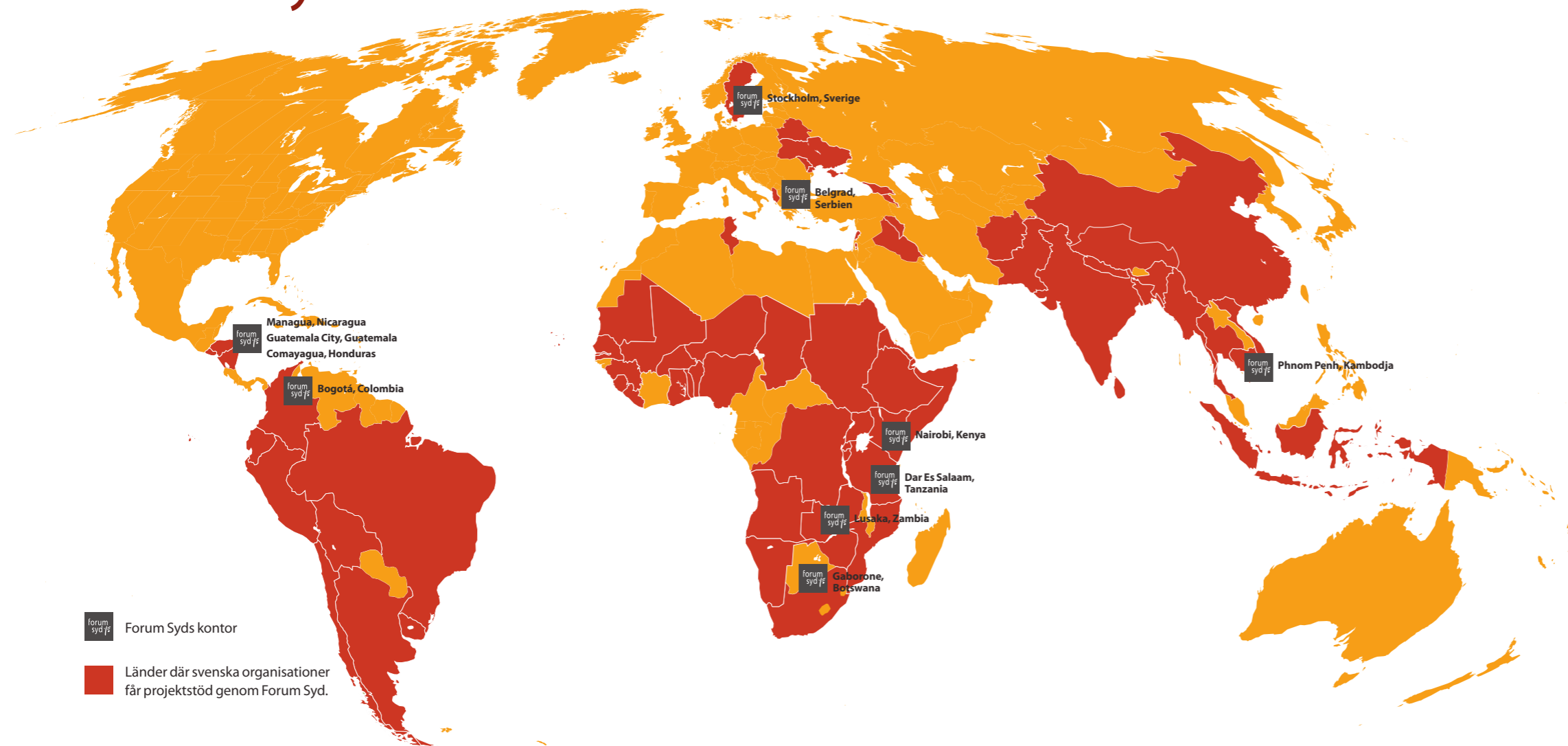
– Vi måste våga säga ifrån, säger han. Annars blir det ingen förändring. Människor känner inte till sina rättigheter och vet inte alltid hur de ska agera när deras rättigheter kränks. Men genom nätverket kan vi sprida informationen. Bland annat har vi startat radiosändningar på Lahuspråket som når 200 000 personer.

Projekt och programsamverkan i Asien

Under 2008 förmedlade Forum Syd Sidastöd till 40 svenska organisationer som samarbetar med organisationer i Asien. Några exempel på organisationer är IOGT-NTO, Sveriges Ungdomsorganisationer och Islamic Relief.

Forum Syd bedrev 2008 ett program i Kambodja för demokrati och mänskliga rättigheter.

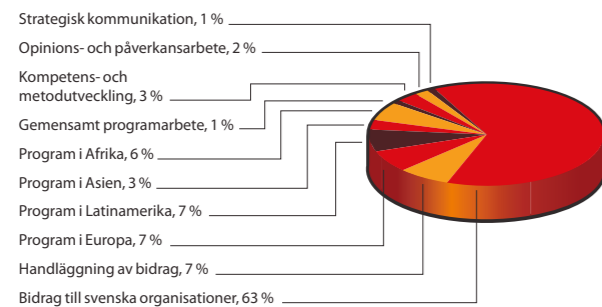
Forum Syd i världen

- Forum Syds kontor
- Länder där svenska organisationer får projektstöd genom Forum Syd.

Forum Syds verksamhetskostnader

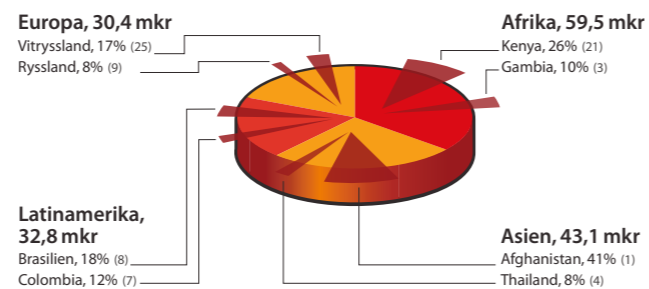
Totala kostnader 264 142 000 kr

Fördelning av bidrag

Totalt utbetalt 166 059 405 kr (antal projekt: 365)

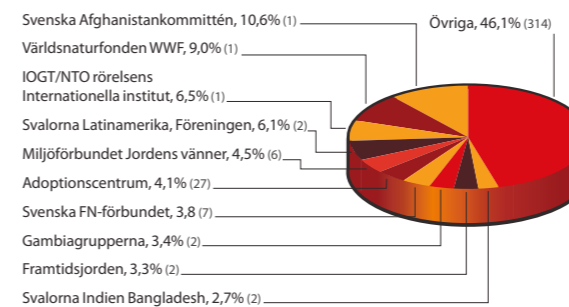
Under respektive rubrik anges vilka två länder som fått mest stöd, inom parantes anges antalet projekt.

De tio organisationer som får mest bidrag

Totalt utbetalt 166 059 504 kr (antal projekt: 365)

Inom parantes anges antalet projekt.

Samverkansprogram över hela världen

Under 2008 bedrev Forum Syd tolv program och en fond. Inom programmen samarbetar lokala organisationer, medlemsorganisationer och svenska organisationer som får projektstöd genom Forum Syd.

- Hiv- och aidsprogram i Botswana
- Hiv- och aidsprogram i Zambia
- Pilotprogram om lokaldemokrati i Tanzania
- Pilotprogram om sexuella och reproduktiva rättigheter och hiv i Tanzania
- Miljö och mänskliga rättigheter i Kambodja
- Påverkansprogram öst
- Vitrysslandsprogrammet
- Fonden för jämlikhet, sexuella och reproduktiva rättigheter i Nicaragua
- Landprogram för fred och delaktighet i Colombia
- Landprogram i Nicaragua, Honduras och Guatemala
- Balkanprogram

>>Läs om alla program på www.forumsyd.org

Stöd till organisationers projekt och informationsverksamhet

Vi stödjer andra organisationers verksamhet och förmedlar bidrag från Sida. Varje år pågår ungefär 400 projekt världen över som fått stöd genom oss. Projekten drivs av ett par hundra svenska organisationer i samarbete med lokala organisationer på plats.

Vi ger också stöd till informationsprojekt i Sverige. Dessa projekt har som mål att påverka politiken, bidra till en mer saklig och nyanserad debatt samt att öka kunskapen och engagemanget för globala frågor.

Genom Ungdomsfonden ger Forum Syd också stöd till ungdomsleda projekt i Sverige och i världen.

Civilsamhället under hårt tryck i Nicaragua

Organisationer i det civila samhället uttrycker stor oro över utvecklingen i Nicaragua. Kvinnors rättigheter begränsas och organisationer som arbetar för demokrati och jämlikhet är utsatta för hårt tryck.

Under de senaste åren har både nationella och internationella organisationer kritiserat den försämrade situationen för kvinnors rättigheter i Nicaragua. Detta samtidigt som det blivit allt svårare att öppet uttrycka sina åsikter. Under hösten 2008 begränsades till exempel möjligheten för två regeringskritiska partier att ställa upp i kommunalvalet, som enligt oppositionen kantades av valfusk.

Det civila samhället står inför en stor utmaning när det gäller demokratisk organisering i landet. Regeringspartiet driver en massiv mediekampanj för att få gehör för en ny konstruktion som innebär att resurserna för allt utvecklings-samarbete styrs genom regeringens egna kanaler. Många av Forum Syds samarbetsorganisationer är kritiska till detta och ser konstruktionen som en ökad partikontroll. Dessutom försämras möjligheterna till påverkansarbete för organisationer.

FOTO: KARIN NILSSON

"De vill tysta oss". Demonstration i Nicaragua för kvinnors rättigheter.

Civila samhället – ett hot mot regeringen?

Nicaraguanska organisationer som arbetar för demokrati och kvinnors rättigheter, anklagas för att motarbeta regeringen. Bakgrunden till detta är den omstridda frågan kring abort och kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter i landet. År 2006 allierade sig regeringen med katolska kyrkan och drev igenom beslutet att kriminalisera all slags abort. Nicaragua har nu världens hårdaste abortlagstiftning. Det görs inga undantag för abort, inte ens om kvinnan riskerar att dö av graviditetskomplikationer.

Kvinnorörelsen som kritiserat den nya abortlagstiftningen har fått allt svårare att verka. Under hösten 2008 skrev regeringspartiets veckotidning "El 19" om ledare inom kvinnorrättsorganisationer att "de är hormonellt störda imperialister och satanistiska barnamördare som utövar häxkonster".

Hot och razzior

I mitten av oktober 2008 kulminerade situationen när kvinnorrättsorganisationerna MAM och CINCO utsattes för en razzia. Polis och åklagare tog med sig bokföring och datorer och organisationerna anklagades för korrupcion och pengatvätt. Ana Maria Pizarro som är en av ledarna inom Campaña 28 de Septiembre MAM, berättar i en intervju i tidningen Páginal 12 om hur hon utsatts för repressalier på

grund av sin kritik mot hur regeringen hanterat kvinnors rättigheter i landet.

– Jag är rädd idag för vi vet att vår telefon är avlyssnad och att personer uppenbarligen går in i vår e-post. Jag motar anonyma samtal där min son hotas. Jag är rädd eftersom jag vet att det är förbjudet att gå till en demonstration och att ett yttrande i media betyder en risk för mitt liv.

Politiskt utspel

Även Forum Syd har anklagats för att begå olagliga handlingar och pengatvätt genom sitt stöd till CINCO och Campaña 28 de Septiembre MAM, och utsattes för en massiv mediekampanj. I oktober 2008 tvingades Forum Syd överlämna över 100 000 dokument, bestående av alla verifikationer och bokföring för perioden 2003–2008 till myndigheterna.

17 andra av landets uppskattningsvis 4 200 organisationer har utretts av åklagarmyndigheten, alla med den gemensamma nämnaren att de offentligt har kritiserat regeringens hantering av kvinnors rättigheter i Nicaragua. I januari 2009 friades Forum Syd offentligt från anklagelserna om brott.

– Höstens händelser har inte påverkat inriktningen på vårt arbete. Det som hänt visar att det är än mer viktigt att fortsätta arbetet för demokrati och rättigheter i Nicaragua, säger Helene Jeansson, Forum Syds chef för utvecklingsarbetet.

Text: Karin Nilsson

Forum Syd påverkar UD:s policy för civilsamhället

Civila samhället beskrivs som en nyckelaktör i UD:s policy för det civila samhället. Den kommer att vara styrande för regeringens stöd till det civila samhället världen över och antas troligen under våren 2009. Forum Syd har varit med och påverkat utformningen av policyn.

Under 2008 har Forum Syd även arbetat med att ta fram en egen policy för det civila samhällets roll. I den definieras Forum Syds syn på det civila samhällets roll för utveckling och dess relation till bland annat stat och näringsliv. Forum Syds medlemsorganisationer har varit med och påverkat utformningen och den behandlas på Forum Syds årsmöte i maj 2009.

Projekt och programsamverkan i Latinamerika

Under 2008 förmedlade Forum Syd Sidastöd till 28 svenska organisationer som samarbetade med organisationer i Latinamerika. Några exempel på organisationer som fått stöd är Miljöförbundet Jordens Vänner, Svalorna Latinamerika och Perukommittén för mänskliga rättigheter.

Forum Syd bedrev fyra program i Latinamerika 2008. Tre av dessa med fokus på demokratiutveckling i Nicaragua, Honduras respektive Guatemala. I Colombia har vi ett program för fred och delaktighet i samarbete med FN.

I Nicaragua administrerar vi även en fond för jämlikhet, sexuella- och reproduktiva rättigheter. Det är ett Europasamarbete mellan åtta länder och FNs befolkningsprogram.

Aktivister från ungdomsorganisationen Forum MNE på en karneval i Kotor.

Projekt och programsamverkan i Europa

Under 2008 förmedlade Forum Syd Sidastöd till 41 svenska organisationer som samarbetar med organisationer i Europa och till 70 svenska organisationer som arbetar med information i Sverige. Några exempel på organisationer är Svensk Hiv och Aids Info, Sensus studieförbund och Föreningen för Utvecklingsfrågor.

Forum Syd bedrev tre program i regionen 2008. På Balkan handlar det om att öka unga människors delaktighet i samhället. I Vitryssland och Ukraina stöder vi organisationer i deras politiska påverkansarbete och organisationsutveckling.

Ungdomskonferens samlade unga från fyra länder

Den unga generationen kan skapa en avgörande brytning med det förflutna. Det var det huvudsakliga budskapet vid öppnandet av en stor ungdomskonferens som Forum Syd anordnade i Sarajevo i november. På konferensen diskuteras hur man kan stärka unga att ta en aktiv roll i samhället genom ett ökat inflytande i beslutsprocesser och bidra till ökad demokratisering i sina länder genom påverkan av politiken.

Mer än 130 ungdomar från Bosnien och Hercegovina, Makedonien, Montenegro och Serbien deltog på konferensen. Att unga från hela regionen samlas är ett resultat av ett ökat engagemang och samarbete mellan organisationer på Balkan inom Forum Syds Balkanprogram och EU.

Unga som förändringskraft på Balkan

Unga spelar en viktig roll i demokratibyggnad. Genom ungdomsgårdar, utbildning av ungdomsledare och möten över etniska gränser, stärks ungas rättigheter och inflytande i länderna på Balkan.

Länderna på Balkan genomgår fortfarande en återhämtningsprocess efter krigerna på 1990-talet. Idag kan man se en positiv utveckling mot demokrati, ökade rättigheter och ett starkare rättssamhälle. Dock kvarstår spänningar mellan olika folkgrupper och ett arbete för att överbygga motsättningar och skapa varaktiga relationer mellan olika etniska grupper är fortsatt viktigt.

Unga spelar en viktig roll i att bygga demokrati och skapa fred. Forum Syds Balkanprogram arbetar för att stärka ungdomsorganisationer. Genom att skapa möjligheter för unga från olika etniska grupper att lära sig mer om konflikthantering och demokrati, stärks deras möjligheter att kunna hävda sina rättigheter och öka sitt inflytande i samhället.

Starkt profil ger mervärde

Flera av de projekt som tidigare drivits av Forum Syd har

utvecklats till självständiga organisationer. Under 2008 har man inom Balkanprogrammet övergått från att arbeta operativt till att arbeta mer med organisationernas egen utveckling och med att ge finansiellt stöd. Genom Forum Syds stöd har organisationerna stärkt sin profil både gentemot internationella biståndsgivare och i det lokala samhället.

– Under 2008 har alla de lokala organisationerna stärkt kontakten med nya biståndsgivare, lokala myndigheter och samarbetspartners. Eftersom det internationella biståndet minskar är det viktigt att arbeta närmare de lokala myndigheterna, säger Tamara Maskovic, handläggare för Balkan på Forum Syd.

Ungdomsgårdar viktig mötesplats

Arbetet för att öka ungas delaktighet i samhället har till stor del handlat om att utveckla ungdomsgårdar.

– Ungdomar behöver få en möjlighet. De behöver någon som tror på deras förmåga och ger dem stöd för alla fantastiska idéer som de har, säger Jasmin Jašaerović, ledare för organisationen Proni Brcko.

– Många unga lever i utkanten av sociala grupper och har begränsade möjligheter att utvecklas och ta del av ett socialt liv. Men genom de aktiviteter som genomförts av ungdomsgrupperna har mer än 2000 unga blivit aktiva medborgare och deltagit i mer än 100 aktiviteter som anordnats på klubbarna, säger Jasmin Jašaerović.

Under 2008 har alla organisationer inom Balkanprogrammet på olika sätt bidragit till positiva förändringar. Ett exempel är Proni i Bosnien som har utvecklat ett mentorskap för 27 fritidsgårdar som drivs av de lokala myndigheterna.

– Att starta och driva ungdomsgårdarna på egen hand har både varit en stor ära men också ett stort ansvar. Nu när det har gått en tid är vi stolta över att se resultatet av vårt arbete, säger Jasmin Jašaerović.

Under året har några av ungdomsgårdarna fått stänga, på grund av bristande finansiering och brist på politisk vilja att stödja verksamheten.

– Det understryker hur viktigt det är för partnerorganisationerna att trappa upp påverkansarbetet för att ungdomsfrågorna ska föras upp på dagordningen och prioriteras av de lokala myndigheterna, säger Tamara Maskovic.

Akademisk utbildning för ungdomsledare

Att utbilda ungdomsledare är en annan viktig del av Balkanprogrammet. Ett viktigt framsteg är att partnerorganisationerna lyckats bli en del av Tempusprogrammet, vars huvudsyfte är att upprätta en akademisk utbildning för ungdomsarbete, i enlighet med EUs normer. Forum Syd har sammanfört betydelsefulla aktörer och bistått med hjälp i planeringen och utformningen av programmet.

Strategiskt arbete ger resultat

Balkanprogrammet bygger på tanken att unga människor är en resurs för framtiden och utvecklingen i regionen. Därför är en viktig del av arbetet att stödja utveckling av ungdomspolitik, som lägger grunden för att unga människors behov uppmärksammas. Organisationen Corno Doboj i Bosnien har tillsammans med andra lokala organisationer varit framgångsrika med att utveckla en strategi för ungdomsfrågor. De är nu involverade i arbetet med att ta fram en handlingsplan för ungdomsfrågor tillsammans med de lokala myndigheterna.

Ett av huvudkraven som EU ställer på organisationerna i området är att de etablerar partnerskap och bygger nätverk på lokal eller regional nivå. Ett exempel är partnerorganisationen Triagolnik från Makedonien som har tagit initiativ till ett forum för professionella ungdomsarbetare. Det har blivit en succé och över 60 organisationer har uttryckt sitt intresse för att gå med.

Text: Selma Osmanagic

Årsredovisning för räkenskapsåret 2008-01-01–2008-12-31

Forum Syd Organisationsnummer 802400-7620

Från och med 2001 lyder ideella föreningar under årsredovisningslagen. Lagen ställer krav på att en förvaltningsberättelse måste ingå i årsredovisningen. Forum Syds nya stadgar slår fast att årsmötet ska godkänna en årsredovisning. Därför lämnar styrelsen till årsmötet en årsredovisning som också underställs revisorernas granskning. Årsredovisningen kompletteras med en mer fyllig information till årsmötet och andra intresserade genom "Året som gått".

Om inte något annat särskilt anges redovisas alla belopp i tusentals kronor (tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Styrelsen och generalsekreteraren för Forum Syd avger härmed följande årsredovisning.

Innehåll	SID
Förvaltningsberättelse	24
Resultaträkning	27
Balansräkning	27
Kassaflödesanalys	28
Redovisningsprinciper	29
Noter	30

Förvaltningsberättelse

Organisation

Forum Syd är en demokrati- och rättighetsorganisation. Forum Syd är en plattform inom svenskt folk rörelsesamarbete, där människor och organisationer möts i ett gemensamt arbete för en rättvis och hållbar global utveckling. Forum Syd är en organisation baserad på medlemsorganisationer som arbetar med utvecklingsfrågor genom opinions- och påverkansarbete, samt genom egen programverksamhet. Forum Syd fördelar även projektbidrag för utvecklingsinsatser, samt för informations- och opinionsarbete i Sverige till hundratals svenska enskilda organisationer, både medlemsorganisationer och organisationer som inte är medlemmar i Forum Syd.

Styrning och ledning

Forum Syds högsta beslutande organ är årsmötet, där varje medlemsorganisation har en röst. Årsmötet väljer ordförande och styrelse.

Styrning och ledning av Forum Syds verksamhet utgår från de ramar som årsmötet beslutar om i verksamhetsplan och budget för kommande verksamhetsår. Styrelsen gör preciseringar och prioriteringar utifrån godkända planer och resurser som har beviljats Forum Syd. Forum Syds kansli ligger i Stockholm. Forum Syd hade under 2008 regionkontor för Sydostasien i Kambodja, för Latinamerika i Nicaragua, för Östra Afrika i Tanzania och för Södra Afrika i Zambia, samt ett programkontor i Belgrad för programverksamhet på Balkan och ett i Gaborone för Botswana.

Verksamheten leds av en generalsekreterare.

Medlemsorganisationer

På årsmötet 2008 invaldes 8 (14) nya medlemmar. Antalet medlemmar som utträdde var 5 (7) stycken. Ytterligare 3 (1) stycken utslöts på grund av att medlemsavgift ej erlagts under två års tid, vilket är praxis för utslutning. Antalet medlemsorganisationer uppgick efter årsmötet till 205 stycken, vilket är samma nivå som föregående år.

De 205 medlemsorganisationerna representerar en bred sektor av svenska organisationer som arbetar med globalt utvecklingsarbete och opinionsbildning i Sverige kring utvecklingsfrågor.

Medlemsutveckling

	2004	2005	2006	2007	2008
Nyinvända medlemmar	29	12	6	14	8
Begärt utträde	3	4	8	7	5
Uteslutna (pga. ej betald medlemsavgift)	0	1	0	1	3
Antal medlemmar	194	201	199	205	205

Medlemsmöte

Ordinarie årsmöte ägde rum den 17 maj 2008. På mötet fastställdes verksamhets- och ekonomisk berättelse för 2007 och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Forum Syd antog verksamhetsplanen för 2009. Enligt styrelsens förslag höjdes medlemsavgifterna. Beslutet innebär

en ökad differentiering av avgiftsnivåer, vilka kategoriseras utifrån medlemsorganisationers medlemsantal och stiftelsers årsomsättning.

Den nya medlemsavgifterna är följande:

Föreningar	Stiftelser	Avgift
Över 100 000 medlemmar	mer än 50 mkr i intäkter senaste året	12 000 kr
25 000–99 999 medlemmar	10–50 mkr	8 000 kr
5 000–24 999 medlemmar	1–5 mkr	6 000 kr
1 000–4 999 medlemmar	0,5–1 mkr	4 500 kr
300–999 medlemmar	0,3–0,5 mkr	1 800 kr
0–299 medlemmar	mindre än 0,3 mkr	900 kr

På valberedningens förslag valdes Joe Frans till ordförande för ytterligare ett år, sitt tredje år.

Deltagande på Forum Syds årsmöten

	2004	2005	2006	2007	2008
Antal röstberättigade medlemsorganisationer	55	47	59	61	60
Procent av medlemmarna	33 %	24 %	30 %	31 %	29 %
Antal deltagare från medlemsorganisationerna	75	65	82	84	93

Den 22 november hölls ett medlemsmöte där regionstrategierna presenterades och ett förslag till policy för det civila samhället diskuterades. Generalsekreteraren Inger Björk presenterade regeringens strategi för kommunikationsverksamheten via Sida 2009–2013 samt Sidas strategi för stöd till enskilda organisationer. På årsmötet 2008 reviderades stadgarna och denna ändring antogs för andra och sista gången. 35 (59) medlemsorganisationer representeras av 42 (84) ombud.

Styrelsen

Styrelsen har haft 6 (7) möten under verksamhetsåret, varav ett tvådagars internat.

Styrelsen väljer inom sig ett arbetsutskott, samt utser beredningsgrupper för programutveckling, bidragsförmedling till projekt och information och för en ungdomsfond. Den 22 november tog styrelsen beslutet att ändra beredningsgrupperna till referensgrupper för att få mer fokus på en strategisk nivå. Styrelse, arbetsutskott och be-

redningsgrupper avsätter egen tid för sina förtroendeuppdrag inom Forum Syd. Deras frivilliga arbete utgörs av många timmars inläsnings- och förberedelse tid utöver själva mötestiden. Endast Forum Syds ordförande har varit arvoderad, efter årsmötesbeslut 2005. Förtroendevalda har dock möjlighet att för deltagande vid möten ta ut ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet har haft 7 (10) möten under året.

Kansli

Generalsekreterare är Inger Björk.

I medeltal var under 2008 – omräknat i heltidstjänster – 66 (66) personer anställda av Forum Syd i Sverige. Av de anställda i Sverige var 25,5 (28) % män och 74,5 (72) % kvinnor.

Regionkontor

Ansvariga vid regionkontoren är regionchefer. Dessa anställs av Forum Syd i Sverige och är direkt underställda programchefen. Regionkontoren lokalanställer personal och ansvarar verksamhetsmässigt för Forum Syds program och biståndsarbetare i regionen. Biståndsarbetare som verkar utanför Forum Syds program håller på att fasas ut. Huvudparten av regionchefer och biståndsarbetare anställs på tvåårskontrakt.

Forum Syds personal (medelantal anställda)

	2004	2005	2006	2007	2008
Anställda Sverige	61	65	65	66	66
Anställda utomlands	80	141	190	118	59
Totalt	141	206	255	184	125

Väsentliga händelser 2008

En förändring av utvecklingsenhetens organisation genomfördes 2008. Förändringen innebar att de tidigare teamen inom enheten omformades till enheter. Utvecklingsenheten utgörs av Programmenheten, Metodenheten och Projektstödsenheten. Varje enhet leds av en enhetschef. För projektstödet har det även tillsatts en biträdande enhetschef, detta med anledning av verksamhetens storlek och komplexitet. Enhetscheferna inom utvecklingsenheten lyder under Utvecklingschefen.

Under året flyttades regionkontoret i Östafrika från Dar Es Salaam i Tanzania till Nairobi, Kenya. Samtidigt förändrades regionkontorets mandat, vilket innebar att regionkontoret gavs ansvar för Forum

Syds hela verksamhet i Afrika. Som konsekvens av detta är kontoret i Zambia inte längre ett regionkontor utan ett landkontor som lyder under regionkontoret Nairobi.

En fortsatt utfasning av Forum Syds volontärverksamhet skedde under 2008. Vid årets utgång återstod därmed endast tre biståndsarbetare finansierade med volontärbidrag. Slutgiltig utfasning av volontärer sker 2009.

2008 har Forum Syd arbetat med att utveckla en policy för det civila samhället samt regionala strategier för Afrika, Asien, Latinamerika och Europa. Såväl policy som strategier behandlades på Forum Syds medlemsmöte i november 2008. I de regionala strategierna definieras de prioriteringar och den inriktning som organisationen kommer att ha för verksamheten i respektive region. I policyn för det civila samhället definieras Forum Syds syn på det civila samhällets roll för utveckling och dess relation till bland annat stat och näringsliv. De regionala strategierna och policyn om det civila samhället kommer att vidareutvecklas under 2009 för att sedan antas av årsmötet i maj 2009.

Under 2008 antog Forum Syd en antikorrupsionspolicy som ska vara ett stöd för organisationen i arbetet mot korruption. Antikorrupsionspolicyn är giltig för all verksamhet som bedrivs av och genom Forum Syd. Detta innebär att den inte bara är tillämplig för Forum Syds egen verksamhet utan också för den verksamhet som genomförs av andra organisationer med bidrag förmedlade av Forum Syd.

Forum Syd implementerade under 2008 två nya och större data-system i organisationen. Dels en ny kommunikationsplattform för intranät, extranät och publik webb och dels ett nytt verksamhetssystem för hantering och kvalitetssäkring av såväl Forum Syds projektstöd som den egna verksamheten i Sverige och ute i världen. De båda systemen ger organisationen andra möjligheter till kvalitetssäkring och kommunikation inom organisationen och externt. Systemen förväntas därför bidra till förändrade arbetssätt inom organisationen.

På årsmötet 2007 fattade årsmötet beslut om att Forum Syd skulle påbörja egen insamlingsverksamhet. Efter förberedelser kom denna verksamhet igång under 2008 i mindre skala.

Resultat och ställning

Under 2008 uppgick Forum Syds intäkter före finansiella poster till 282,3 mkr (283,3 mkr) vilket är en minskning med -1,0 mkr (+10,6 mkr) eller -0,4 % (+4 %) jämfört med föregående år.

Bidrag från Sida utgör den väsentligaste andelen av intäkterna. De uppgick till 271,3 mkr (270,8 mkr) varav ram- och programbidrag från SEKA utgjorde den största delen med 224,7 mkr (208,7 mkr). Detta är en ökning med 16 mkr (4,9 mkr) eller 8 % (2 %) jämfört med föregående år. Övriga Sida bidrag uppgick till 46,6 mkr (62,1 mkr) vilket är en minskning med -15,5 mkr (+2,4 mkr) eller -25 % (+4 %). Bidrag från Sida Europa för Balkanprogrammet utgör det största av övriga Sida bidrag.

Andra bidrag och gåvor har minskat med 2,4 mkr (+5,4 mkr) till 7,9 mkr (10,3 mkr).

Intäkter 2004–2008 (mkr)

	2004	2005	2006	2007	2008
Bidrag från Sida SEKA/Info	187,7	188,4	203,8	208,7	224,7
Bidrag från andra enheter Sida	25,8	40,7	59,7	62,1	46,5
Bidrag från andra myndigheter	0,0	0,1	4,8	8,6	7,9
Bidrag från samverkande organisationer	0,2	0,6	0,3	1,7	0,2
Medlemsavgifter	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Gåvor	0,3	0,2	0,1	0,3	0,1
Försäljning av tjänster och skrifter	1,8	1,7	1,7	0,5	0,4
Övriga intäkter	1,9	2,7	2,0	1,1	2,2
Summa	217,9	234,7	272,7	283,3	282,3

De totala kostnaderna före finansiella poster uppgick till 283,1 mkr (281,4 mkr). Av detta avsåg 264,1 mkr (265,8 mkr) ändamålskostnader varav största delen, 63 % (58 %) var bidrag till andra enskilda organisationer i Sverige. Totalt under 2008 har 166,1 mkr (155,3 mkr) utbetalats till 365 (408) utvecklings-, volontär-, praktikant- och informationsprojekt som beviljats till 226 (229) svenska organisationer. 41 % (37 %) av organisationerna var medlemmar i Forum Syd.

Programverksamheten i Afrika, Asien, Latinamerika och Europa uppgick till 61,7 mkr (80,8 mkr) eller 23,5 % (30 %) av ändamålskostnaderna varav bidrag till lokala enskilda organisationer utgjorde 33,7 mkr (41,7 mkr).

De administrativa kostnaderna uppgick till 18,0 mkr (15,6 mkr) vilket utgör 6,3 % (5,5 %) av de totala kostnaderna.

Disposition av årets resultat

Årets resultat visar ett underskott på -305 tkr (+2370 tkr), vilket är mindre än det ursprungliga budgeterade underskottet på -2648 tkr. Efter utnyttjande respektive reservering av ändamålsbestämda medel på -373 tkr (2211 tkr), kvarstår 68 tkr (159 tkr) som tillförs det fria egna kapitalet. Detta uppgår därefter till 2,0 mkr (1,9 mkr). Ändamålsbestämda medel uppgår efter årets förändring till 12,0 mkr (12,4 mkr).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2008	2007
Medlemsavgifter	1	313	308
Insamlade medel		74	293
Sidabidrag	2	271 251	270 800
Andra bidrag och gåvor	3	7 899	10 345
Övriga intäkter	4	2 719	1 554
Summa intäkter		282 256	283 300
Ändamålskostnader	5	-264 142	-265 828
Insamlingskostnader		-932	0
Administrationskostnader		-18 048	-15 555
Summa kostnader	6	-283 122	-281 383
Verksamhetsresultat		-866	1 917
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		608	476
Räntekostnader och liknande resultatposter		-47	-23
Summa resultat finansiella poster		561	453
Resultat efter finansiella poster		-305	2 370
Årets resultat		-305	2 370
<i>Fördelning av årets resultat</i>			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-305	2 370
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		940	711
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året		-567	-2 922
Kvarstår belopp för året/förändring balanserat kapital		68	159

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Dataprogram	7	1 307	1 699
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	8	1 577	1 821
Arbete på förhyrd fastighet	9	3	12
		1 580	1 833
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga fordringar		85	58
Summa anläggningstillgångar		2 972	3 590
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		236	337
Övriga fordringar		1 207	1 163
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	4 169	3 489
		5 612	4 989
Kassa och bank		81 153	76 427
Summa omsättningstillgångar		86 765	81 416
SUMMA TILLGÅNGAR		89 737	85 006
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Ändamålsbestämda medel	11	12 045	12 418
Balanserade överskott		1 918	1 759
Årets resultat		68	159
Summa Eget kapital		14 031	14 336
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		2 544	3 252
Skatteskulder		1	16
Skuld till Sida	12	25 050	10 849
Övriga skulder		2 122	1 582
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	45 990	54 971
Summa skulder		75 707	70 670
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		89 737	85 006
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2008	2007
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Resultat efter finansnetto	-305	2 370
Avskrivningar	1 393	1 436
Justeringar för övriga poster som inte ingår i kassaflödet	-874	-886
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	213	2 920
Ökning av fordringar	-650	-1 318
Ökning av skulder	-5 036	-1 016
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 599	586
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	-1 295
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-831	-418
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	349	188
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-482	-1 525
Årets kassaflöde	4 117	-939
Likvida medel vid årets början	76 427	76 615
Kursdifferens i likvida medel	609	751
Likvida medel vid årets slut	81 153	76 427
<i>Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalysen</i>		
Erhållen ränta	608	476
Erlagd ränta	-47	-23

Redovisnings- och värderingsprinciper

Forum Syds redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Gåvor och bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd.

Medlemsavgifter

Forum Syds årsmöte fastställer medlemsavgiften för nästkommande år. Redovisade intäkter är fakturerade avgifter för aktuellt år.

Bidrag från Sida och liknande myndigheter

Samtliga bidrag från Sida och liknande myndigheter redovisas i enlighet med BFNAR 2002:11 om bidrag från offentligt rättsliga organ, det vill säga de intäktsförs endast om det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att stödet inte kommer att återkrävas, det vill säga att organisationen haft utgifter för ändamålet. Bidrag skuldförs därför till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Utnyttjat belopp av volontärschablonen intäktsförs och skillnaden mellan schablonbidraget och utnyttjat belopp redovisas som skuld till Sida.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader avser direkta och indirekta kostnader för samtliga program. Under denna post redovisas därmed utbetalda bidrag till enskilda organisationer både i Sverige och i syd/öst vilket inkluderar administrationsbidrag till dessa organisationer samt de indirekta kostnaderna för detta arbete. Andra exempel är opinionsarbete, metod- och kapacitetsutveckling, utvärderingar och seminarier. Gemensamma kostnader i form av lokalhyra och andra kontorskostnader är fördelade på de olika programmen enligt samma fördelningsnyckel som används för att fördela personalkostnaderna avseende respektive program.

Administrationskostnader

Med administrationskostnader avses kostnader för central administration i Sverige (ledning och funktioner för administration, ekonomi, IT, personal och planering) och vid regionkontoren, personalkostnader för den del av Forum Syds projektstödsarbete som enligt finanssären definieras som administrativa kostnader samt kostnader för medlemsorganisationen (års- och medlemsmöte, styrelse och beredningsgrupper).

Redovisning av bidrag

Bidrag till enskilda organisationer i Sverige och utomlands kostnadsförs i samband med utbetalning. Avtal om bidrag som löper över flera år är ej upptagna som skulder i balansräkningen. Motsvarande intäkter från finanssär är ej heller upptagna som fordringar.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betald.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde och skrivs av systematiskt över den bedömda livslängden om nyttjandetiden överstiger tre år och anskaffningsvärdet överstiger 10 tkr (3 tkr). Inventarier som Forum Syd under 2005 övertog för Balkanprogrammet har enligt dessa principer inget kvarvarande värde och ingår ej i balansräkningen. Forum Syd har endast dispositionsrätt för de anläggningstillgångar som anskaffas under avtalsperioden varför de kostnadsförs i sin helhet oavsett värde och livslängd.

Följande avskrivningstider tillämpas i övrigt:

Balanserade utgifter för programvara	5 år
Kontorsutrustning	5 år
Datautrustning	3 år
Fordon	5 år
Arbete på förhyrd fastighet	5 år

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden, det vill säga den utgår från verksamhetsresultatet. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

Not 1 Medlemsavgifter

	2008		2007	
	Antal	Tkr	Antal	Tkr
Under 1 000	133	80	134	80
1 000–100 000	55	131	55	132
över 100 000	17	102	16	96
Summa	205	313	205	308

Not 2 Sidabidrag

	2008	2007
SEKA/EO rambidrag syd	179 593	183 979
SEKA/EO rambidrag öst	16 995	4 797
INFO programbidrag syd	27 888	19 743
INFO programbidrag öst	202	163
Övriga Sidabidrag*	46 573	62 118
Summa	271 251	270 800
<i>*Övriga Sidabidrag</i>		
DESO/DESA	8 243	7 281
Europa	17 096	22 854
RELA	9 500	14 693
Svenska ambassader	11 734	17 290
Summa	46 573	62 118

Not 3 Andra bidrag och gåvor

	2008	2007
Svenska myndigheter	437	103
Utländska ambassader	7 210	8 515
EU-bidrag	52	0
Övriga bidrag	200	1 727
Summa	7 899	10 345

Not 4 Övriga intäkter

	2008	2007
Försäljning av tjänster	191	282
Försäljning av böcker/skrifter	244	228
Valutakursvinst	1 498	189
Övrigt	786	855
Summa	2 719	1 554

Not 5 Ändamålskostnader

	2008	2007
Strategisk kommunikation	3 305	2 906
Opinions- och påverkansarbete	4 023	3 739
Kompetens- och metodutveckling	8 082	7 825
Gemensamt programarbete	3 371	1 619
Program Afrika	15 018	19 769
Program Asien	8 566	7 774
Program Latinamerika	18 650	28 855
Program Europa	19 509	24 352
Bidrag till svenska organisationer	166 063	155 339
Handläggning av bidrag	17 554	13 650
Summa	264 142	265 828

Not 6 Antal anställda, löner och sociala kostnader

Löner och andra ersättningar	2008	2007*
Styrelse och Generalsekreterare	493	462
Övriga anställda		
Sverige	22 395	20 712
Bosnien-Hercegovina	0	1 056
Botswana	838	218
Colombia	304	261
Guatemala	499	733
Honduras	199	709
Kambodja	1 138	1 113
Kenya	168	0
Makedonien	0	210
Nicaragua	2 179	1 357
Serbien och Montenegro	0	3 231
Tanzania	1 319	2 130
Zambia	1 576	951
Balkan	1 319	0
Summa	32 368	33 143
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	10 899	11 322
Av pensionskostnaderna avser generalsekreterare	3 267	4 010
Ersättningar understigande ett halvt prisbasbelopp	106	103
	204	106

Not 6 Forts

Medelantal anställda	2008		2007*	
	Antal	Varav män	Antal	Varav män
Sverige	66	26 %	66	24 %
Bosnien-Hercegovina	0		25	46 %
Botswana	4	17 %	1	0 %
Colombia	1	0 %	1	0 %
Guatemala	4	63 %	5	75 %
Honduras	2	70 %	3	95 %
Kambodja	13	61 %	14	57 %
Makedonien	0		6	50 %
Nicaragua	11	11 %	13	18 %
Tanzania	11	57 %	18	57 %
Serbien och Montenegro	0		26	9 %
Zambia	6	47 %	6	48 %
Balkan	6	23 %		
Kenya	1	80 %		
Summa	125	34 %	184	38 %

* Vid olika tidpunkter under 2007 har sex lokala NGO bildats som övertagit verksamhet och personal som tidigare ingick inom Balkanprogrammet. Antalet anställda för dessa länder omfattar därför inte hela 2007.

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2008-12-31		2007-12-31	
	Antal	Varav män	Antal	Varav män
Styrelseledamöter	10	50 %	10	50 %
Generalsekreterare	1	0 %	1	0 %
Övrig ledningsgrupp	7	50 %	7	14 %

Sjukfrånvaro	2008	2007
Total sjukfrånvaro	2 %	4 %
Andel av total sjukfrånvaro som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	34 %	57 %
Sjukfrånvaro kvinnor	2 %	4 %
Sjukfrånvaro män	0 %	1 %
Sjukfrånvaro för anställda < 29 år	1 %	*
Sjukfrånvaro för anställda 30–49 år	2 %	4 %
Sjukfrånvaro för anställda > 50 år	2 %	2 %

* Uppgift lämnas ej för sjukfrånvaro då antalet anställda i denna grupp ej uppgår till 10.

Not 7 Dataprogram

	2008	2007
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	2 626	1 331
Nyanskaffningar	0	1 295
Summa	2 626	2 626
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-927	-766
Årets avskrivning enligt plan	-392	-161
Summa	-1 319	-927
Planenligt restvärde vid årets slut	1 307	1 699

Not 8 Inventarier

	2008	2007
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	11 032	11 610
Nyanskaffningar	831	418
Avyttringar och utrangeringar	-1 932	-996
Summa	9 931	11 032
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-9 211	-8 918
Avyttringar och utrangeringar	1 849	944
Årets avskrivning enligt plan	-992	-1 237
Summa	-8 354	-9 211
Planenligt restvärde vid årets slut	1 577	1 821

Not 9 Arbete på förhyrd fastighet

	2008	2007
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	254	254
Nyanskaffningar	0	0
Summa	254	254
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-242	-203
Årets avskrivning enligt plan	-9	-39
Summa	-251	-242
Planenligt restvärde vid årets slut	3	12

Not 10 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2008	2007
Löner och uppdragsarvoden	252	75
Försäkringar	48	91
Hyror	1 080	349
Bidrag andra organisationer	92	2 034
Övriga poster	2 697	940
Summa	4 169	3 488

Not 11 Eget kapital

	Särskilda ändamål	Fritt kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	12 418	1 918	14 336
Årets resultat	-373	68	-305
Utgående balans	12 045	1 986	14 031

Not 12 Skuld till Sida

	2008	2007
Ram- och programanslag SEKA/EO	15 566	3
Räntor	2 577	1 954
Volontärreserv	0	812
Återbetalningar andra organisationer	6 850	6 967
Övriga anslag	56	1 113
Summa	25 050	10 849

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2008	2007
Löne- och semesterskuld	1 308	1 276
Upplupna sociala avgifter	411	414
Förutbetalda bidrag Sida	37 379	47 226
Förutbetalda bidrag övriga	5 538	4 493
Övriga poster	1 354	1 562
Summa	45 990	54 971

Stockholm den 15 april 2009

Joe Frans
Ordförande

Inger Björk
Generalsekreterare

Carmen Blanco Valer

Inga-Lena Fischer

Lennart Karlsson

Magnus Leivik

Karin Linvall

Anders Pettersson

Eva-Maria Rask

Madelaine Vilgren

Anna Wester
(från och med 6 juni 2008)

Abdallah Salah
(till och med 5 juni 2008)

Revisionsberättelse

Forum Syd Organisationsnummer 802400-7620

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och generalsekreterarens förvaltning i Forum Syd för år 2008. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och generalsekreterarens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen

och generalsekreteraren gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ledamöter och generalsekreteraren har enligt vår bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 16 april 2009

Pirjo Talvitie
Förtroendevald revisor

Marianne Lindgren Jordin
Auktoriserad revisor

Styrelse & Beredningsgrupper

Forum Syds styrelse

* Forum Syds arbetsutskott 2008/2009

Ordförande

Joe Frans*, Broderskapsrörelsen

Ledamöter

Carmen Blanco Valer, Latinamerikagrupperna
Inga-Lena Fischer, Svensk-Litauiska Riksföreningen
Lennart Karlsson, Centerpartiets Internationella Stiftelse (CIS)
Magnus Leivik, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)
Karin Linvall, Afrikagrupperna
Anders Pettersson*, Gambiagrupperna
Eva-Maria Rask, vice ordförande*, UNIFEM Sverige
Madelaine Vilgren, Riksförbundet för Homosexuella, Bisexuella och Transpersoners Rättigheter (RFSL)
Abdallah Salah, Islamic Relief, t.o.m. 5 juni 2008

Suppleanter

Anna Wester, Palestinagrupperna, ordinarie fr.o.m. 6 juni 2008
Åsa Bjering*, Svenska Scoutrådet
Abdi-nur Isse, Somaliska Riksförbundet i Sverige
Pierre Andersson, IOGT NTO-rörelsen
Tomas Magnusson, Göteborgsinitiativet

Revisorer och revisorssuppleanter

Ordinarie
Marianne Lindgren-Jordin, KPMG
Birgitta Lorentzi, Stockholms FN-förening

Suppleanter

Caroline Haaber-Berth, KPMG
Pirjo Talvitie, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet

Valberedning

Maria Haglund, IOGT-NTO-rörelsen, sammankallande
Sara Österlund, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, LSU
Annika Karlsson, Stockholms FN-förening
Ilyas Khan, Bonded Labour Liberation Front, BLLF
Abdul Nuur, Somaliska Riksförbundet

Beredningsgrupper

Beredningsgrupp Afrika

Per Andersson, ordförande, Karibuföreningen
Lennart Karlsson, Centerpartiets Internationella Stiftelse
Birgitta Hellström, Föreningen Safina
Susanne Guidetti, Föreningen för Rehabilitering i U-länder
Kurt Johansson, JIDCA
Monica Nordenwald, Svenskt-Eritrianskt Forum för Utvecklingssamarbete

Beredningsgrupp Asien

Ragnar Hallgren, ordförande, Svalorna Indien-Bangladesh-sektionen
Paul Öjermark, Svenska Bahá'í-samfundet
Eva Radetzky, Barnfondens Insamlingsstiftelse

Beredningsgrupp Europa (fd Öst)

Inga-Lena Fischer, ordförande, Svensk Litauiska Föreningen
Lisa Skiöld, IOGT-NTO-rörelsen
Susanna Dellans, Adoptionscentrum

Beredningsgrupp Information

Abdi-nur Isse, ordförande, Somaliska Riksförbundet i Sverige
Erik Halkjaer, Latinamerikagrupperna
Eva Hägerstrand, Svalorna Indien Bangladesh
Sandra Zetterman, Svenska Scoutförbundet

Beredningsgrupp Latinamerika

Maria Folkegård, ordförande, Svenska Scoutförbundet
Eva Björklund, Vänsterns Internationella Forum
Göran Sallnäs, Föreningen Eduardo Madriaga

Beredningsgrupp Årsbidrag

Abdallah Salah, ordförande, Islamic Relief
Inga-Lena Fischer, Europa, Svensk Litauiska Föreningen
Maria Folkegård, Latinamerika, Svenska Scoutförbundet
Ragnar Hallgren, Asien, Svalorna Indien-Bangladesh-sektionen
Lennart Karlsson, Afrika, Centerpartiets Internationella Stiftelse

Några av ledamöterna i Forum Syds styrelse.

Bakre raden från vänster: Anders Pettersson, Abdi Nur-Isse, Pierre Andersson, Åsa Bjering, Eva-Maria Rask, Karin Linvall

Främre raden från vänster: Inga -Lena Fischer, Anna Wester, Inger Björk, Joe Frans.

Tillsammans med 200 svenska medlemsorganisationer och tusentals organisationer och nätverk världen över arbetar vi med demokratiutveckling och mänskliga rättigheter.

I denna årsskrift kan du läsa om Forum Syds verksamhet i Sverige, Afrika, Sydostasien, Latinamerika och på Balkan.

En av Forum Syds viktigaste roller är att vara en mötesplats för organisationer världen över som vill samarbeta och utveckla sitt arbete för rättvisa, demokrati och hållbar utveckling.

En röst om Forum Syd

– Seminariet har gett oss nya kunskaper som vi kommer att ha nytta av i vårt påverkansarbete, säger Beck Banda från organisationen Forum for Youth Organizations in Zambia. Han deltog på en utbildning om hiv/aids och mänskliga rättigheter som Forum Syd anordnade i Lusaka, Zambia i juni.

forum
syd

Box 15407
104 65 Stockholm

tel: 08-506 370 00
fax: 08-506 370 99

forum.syd@forumsyd.org
www.forumsyd.org

Stöd Forum Syds arbete för
demokratiutveckling i världen

Plusgiro 90 01 44-7